
Izvješće o transparentnosti

Izvješće društva

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Zagreb, za godinu koja

završava 31. prosinca 2012.

ožujak 2013.

Ovaj izvještaj je objavljen u skladu s odredbama članka 17a hrvatskog Zakona o reviziji i članka 40 43. direktive Europske Unije o zakonskoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih izvještaja (Direktiva o reviziji).

Pravna struktura, vlasništvo i organizacija mreže

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Zagreb, Hrvatska („PwC Hrvatska”) je društvo s ograničenom odgovornošću koje je osnovano 1. srpnja 1998. godine i registrirano na Trgovačkom sudu u Zagrebu (Zagreb, Ulica kneza Ljudevita Posavskog 31, reg.br. Tt-99/7257-2).

PwC Hrvatska je u 100%-tnom vlasništvu društva PricewaterhouseCoopers sp.z.o.o., registriranog u Poljskoj. Krajnji vlasnici navedenog društva su partneri PwC-a u našim društvima u srednjoj i istočnoj Europi. PwC Hrvatska je zajedno s drugim tvrtkama diljem svijeta član PricewaterhouseCoopers International Limited („PwC International”) društva registriranog u Engleskoj. PwC International osigurava međunarodnu mrežnu strukturu društvima članovima PwC-a. PwC International ne pruža usluge klijentima. Temeljne djelatnosti PwC Internationala su: identifikacija širih tržišnih mogućnosti i razvijanje s tim povezanih strategija, jačanje mreže internih proizvoda, vještina i znanja PwC-a; promoviranje PwC branda i usmjeravanje razvoja i rada na konzistentnoj primjeni zajedničkih rizika i standarda kvalitete od strane društava članova, uključujući i poštivanje procesa neovisnosti.

Društva članovi PwC Internationala ne djeluju kao zastupnici PwC Internationala u pružanju usluga klijentima ili na bilo koji drugi način, a PwC International ne djeluje kao zastupnik svojih društava članova. PwC International nema pravo ili mogućnost kontrole bilo kojeg društva člana u pogledu donošenja profesionalnih prosudbi. PwC International nema nikakvu odgovornost za djela ili propuste bilo kojeg društva člana. Svako društvo član je zasebna pravna osoba.

PwC Hrvatska surađuje s drugim društvima članovima iz zemalja srednje i istočne Europe te ostalih zemalja svijeta u svrhu pružanja usluga lokalnim i zajedničkim međunarodnim klijentima koji

posluju u našoj regiji i svijetu. Ova suradnja je organizirana kroz regionalni upravljački tim koji, uz osiguranje poštivanja politika i procedura PwC Internationala od strane regionalnih društava, omogućuje razmjenu resursa, provedbu politika upravljanja rizicima i standarda kvalitete.

Svako nacionalno društvo član također ima svoju vlastitu lokalnu strukturu upravljanja, u skladu s pravnim zahtjevima i zahtjevima poslovanja. Ova pravna struktura i mrežna organizacija svakom društvu članu osiguravaju fleksibilnost i autonomiju da brzo i učinkovito odgovori na uvjete lokalnog tržišta. Također, odražava činjenicu da regulatorne vlasti u većini zemalja daju pravo obavljanja revizorske djelatnosti za tuzemna društva u kojima lokalno certificirani profesionalni revizori (ili u Europskoj Uniji kombinacija revizora i/ili revizorske tvrtke iz Europske Unije) imaju barem većinsko vlasništvo i kontrolu.

Kad društvo član postane član PwC Internationala i pristupi globalnoj mreži, stječe pravo na korištenje imena PricewaterhouseCoopers i dobiva pristup zajedničkim resursima, metodologijama, znanjima i iskustvima. Zauzvrat, svako društvo se obvezuje na pridržavanje skupa zajedničkih politika i održavanje standarda kvalitete koje je odobrila uprava PwC Internationala.

Globalna mreža PwC-a stvara platformu na kojoj društva članovi razmjenjuju znanja, vještine i resurse kako bi klijentima širom svijeta dosljedno pružila visoko kvalitetne usluge. Naša društva u svim zemljama imaju zajedničke metodologije, baze znanja, tehnologije i pristup visoko specijaliziranim znanjima i novim naprednim idejama. Svako društvo član PwC-a bavi se aktivnostima kontrole kvalitete i praćenja usklađenosti, koje obuhvaćaju pružanje usluga, etiku, poslovno ponašanje i pitanja neovisnosti.

Upravljanje

Unutar grupacije društava članova PwC-a srednje i istočne Europe, koja obuhvaća 29 zemalja, uspostavljen je matrični upravljački sustav. Svake 4 godine, svaki partner ima pravo glasa u izboru izvršnog direktora koji bira regionalnu upravu sastavljenu od kombinacije izvršnih direktora pojedinih teritorija i voditelja poslovanja po funkcionalnosti i poslovnoj liniji. Ova regionalna uprava odgovorna je za postavljanje općih poslovnih ciljeva i osiguravanje usklađenosti s politikama PwC International.

Politike i poslovni ciljevi svake osnovne linije poslovanja (revizija, porezi i poslovno savjetovnje) postavljeni su od strane tima za upravljanje linijom poslovanja, nadilazeći zemljopisne granice.

Nadzor nad regionalnom upravom obavlja se u ime partnera putem izabranog regionalnog vijeća partnera koje blisko surađuje s regionalnom upravom, odobrava ključne politike i odluke koje utječu na sve partnere i svako društvo.

Sustav interne kontrole kvalitete i izvješće o učinkovitosti

Kao društvo član PwC International, dužni smo poštovati uobičajene standarde u vezi rizika i kvalitete koje je odobrila organizacija. Navedeni zahtjevi dopunjeni su lokalnim pravnim zahtjevima i standardima profesionalne kvalitete Hrvatske revizorske komore te, gdje je to primjenjivo, standarda kvalitete revizije treće zemlje, ukoliko izdajemo izvještaj o subjektu iz takve zemlje.

Naše detaljne procedure kontrole kvalitete sadržane su u našim priručnicima o revizijskim politikama. U nastavku slijedi sažetak ključnih politika, stavova, ponašanja i postupanja kojima osiguravamo kontinuirano održavanje visoke razine kvalitete revizije:

Standardi kontrole kvalitete

U skladu s internim politikama, Međunarodnim revizijskim standardima i hrvatskim nacionalnim revizijskim propisima, sva društva članovi PwC Internationala pa tako i PwC Hrvatska obvezni su primjenjivati sustav kontrola kvalitete naše revizijske prakse.

Naš sustav kontrole kvalitete je u potpunosti usklađen sa zahtjevima Međunarodne federacije računovođa („IFAC”) i standardima postavljenima od strane Hrvatske revizorske komore. Taj sustav kontrole kvalitete je ugrađen u obavljanje naših dnevnih aktivnosti.

Međunarodni standard kontrole kvalitete 1 (ISQC 1), kojeg je izdao IFAC i koji je stupio na snagu 15. lipnja 2005. godine, primjenjuje se na sva revizorska društva koja obavljaju revizije i preglede povijesnih financijskih informacija. Ovaj standard utvrđuje potrebne elemente sustava kontrole kvalitete koji bi trebao djelovati u revizijskom društvu.

Zahtjevi pokrivaju sljedeća područja:

1. Odgovornost rukovodstva za kvalitetu rada
2. Etički zahtjevi
3. Ljudski resursi
4. Postupci za prihvaćanje i nastavak odnosa s klijentima te specifični projekti
5. Obavljanje angažmana
6. Monitoring (nadzor)

PwC Hrvatska izvršava te zahtjeve na sljedeći način:

Odgovornost rukovodstva za kvalitetu rada

Naše rukovodstvo se zalaže i poduzima sve radnje koje su potrebne da se osigura da PwC predstavlja kvalitetu, neovisnost, objektivnost i etičko ponašanje. Regionalno vodstvo redovito šalje obavijesti partnerima u kojim se naglašava važnost „ustrajanja u kvaliteti”. Iste poruke sadržane su u redovitim obavijestima našeg rukovodstva svim zaposlenicima. Jednaku važnost imaju redovite obavijesti rukovodstva kojima se obavještavaju partneri i zaposlenici o novim standardima i povezanim smjernicama koje služe kao pomoć u pružanju visoko kvalitetne usluge našim klijentima. Obavijestima „s vrha“ naše rukovodstvo nam u svakoj prikladnoj prilici želi naglasiti važnost zadržavanja standarda kvalitete na svakodnevnoj razini. Takvim svojim ponašanjem naše vodstvo demonstrira da čvrsto vjeruje u naše ciljeve i sustave održanja kvalitete. O tome svjedoči imenovanje partnera ili direktora odgovornog za upravljanje rizicima i kvalitetom koji je direktno odgovoran partneru zaduženom za tu državu. Ove osobe imaju iskustvo i status te daju savjete i, ako je potrebno, upute partnerima koji pružaju usluge klijentima glede pitanja rizika i kvalitete.

Etički zahtjevi

Integritet i objektivnost: Ugled i uspjeh PwC Hrvatske ovisi o profesionalnosti i integritetu svakog partnera i zaposlenika.

Sva društva članovi PwC International, partneri i zaposlenici dužni su poštivati etičke standarde PwC International. Navedeni standardi zahtijevaju da naši zaposlenici postupaju s integritetom, objektivnošću, kompetentno i s dužnom pažnjom, da poštuju povjerljivost i da se ponašaju profesionalno. Naši etički standardi u potpunosti udovoljavaju etičkom kodeksu IFAC-a, te su sadržani u „Kodeksu ponašanja” PwC-a. Kodeks je predložen svim partnerima i zaposlenicima prilikom zapošljavanja u društvu. Između ostalog kodeks sadrži „okvir za etičko donošenje odluka”, kojeg su naši zaposlenici obvezni koristiti kao temelj za svoje profesionalno ponašanje. Tijekom njihove karijere u PwC-u od njih se očekuje da žive u skladu s vrijednostima sadržanima u Kodeksu. Partneri i zaposlenici moraju proći test poznavanja Kodeksa. Nadzor nad etičkim pitanjima provodi regionalni voditelj („Business Conduct Leader“) i svaka zemlja ima lokalnog voditelja. Voditelj na lokalnoj razini odgovoran je za smjernice o etičkim pitanjima na lokalnoj razini te je zadužen za postupanje u skladu sa svim primjenjivim etičkim standardima. Svaki zaposlenik ima pristup detaljnim etičkim politikama kao dopuna našem Kodeksu ponašanja. Ove politike uključuju smjernice o pitanjima kao što su primanje darova od klijenata i postupanju zaposlenika ako postanu svjesni neetičnog ponašanja bilo kojeg zaposlenika. Zaposlenici također mogu anonimno postavljati pitanja svom lokalnom voditelju oko pravilne procedure u pojedinim okolnostima. Za zaposlenike se održava i dostupna je baza upita i odgovora.

Lokalni voditelj obavezan je istražiti sve pritužbe i optužbe od strane zaposlenika i osigurati poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječila bilo kakve sankcije protiv zaposlenika koji je prijavio kršenje etičkog ponašanja.

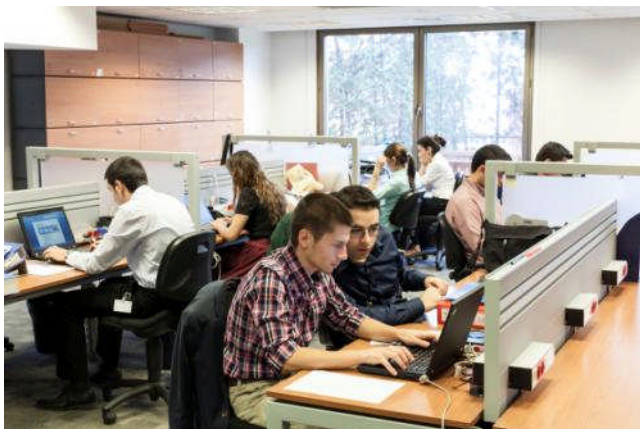
Web stranica PwC-a u poglavlju o Kodeksu ponašanja sadrži link koji omogućava trećim stranama da voditelju prijave potencijalna kršenja etičkog ponašanja od strane zaposlenika PwC Hrvatske.

Ljudski potencijali

IFAC i PwC standardi su upotpunjeni Etičkim pravilima Hrvatske revizorske komore.

Neovisnost: PwC Hrvatska je usvojila globalne politike PwC-a i srodna pravila vezana za neovisnost i usklađenost sa zakonom, koja su po potrebi nadopunjena restriktivnijim lokalnim pravilima struke i regulatornim pravilima. PwC Hrvatska strogo prati usklađenost s regulatornim i stručnim zahtjevima kao i zahtjevima za neovisnost PwC-a koji se odnose na financijske udjele u društvima-klijentima, poslovne odnose i uslužne odnose s njima.

Daljnje informacije o postupcima koje provodimo kako bismo zadržali neovisnost navedene su u poglavlju ovog izvješća pod naslovom „Praksa neovisnosti unutar PwC Hrvatska”.

Zapošljavanje: Održavamo stroge standarde zapošljavanja kako za pripravnike tako i za kandidate s iskustvom, koji uključuju ne samo ocjenu školskog/akademskeg uspjeha svakog pojedinca, nego i razgovore, provjere vjerodostojnosti i reference. Također ocjenjujemo kvalitetu ljudi koje zapošljavamo s visokih škola i sveučilišta, pri čemu naše napore pri zapošljavanju usmjeravamo prema institucijama koje pratimo duže vrijeme i koje su dokazale da „proizvode“ visoko kvalitetne stručnjake koji su kasnije vrlo uspješni u našoj struci.

Profesionalni razvoj: Obuka je trajan proces. Započinje prilikom zapošljavanja osobe i nastavlja se tijekom cijele karijere te osobe. Naši zaposlenici sudjeluju u različitim lokalnim i nacionalnim formalnim obukama, a također se kontinuirano obučavaju kroz posao. Područja koja su pokrivena edukacijom uključuju temeljne kompetencije u računovodstvu, reviziji i neovisnosti, kao i specijalizirana područja na kojima pojedinac radi (specifične industrije). Svi zaposlenici i partneri kontinuirano se obučavaju, razvijaju i educiraju, te su neposredno uključeni u školovanje zaposlenika kroz posao. Ključna odgovornost partnera i ovlaštenih revizora je rad sa svim zaposlenicima; coaching, nadzor, obučavanje, razmjena iskustava i biti primjer svim članovima svojih timova.

PwC Hrvatska je uspostavila okruženje u kojem su naši ljudi osobno odgovorni za razvoj tijekom vlastite karijere, a u tu svrhu razvili smo široku paletu tečajeva i alata kako bi zaposlenici mogli skrojiti vlastiti program edukacija koji odgovara njihovim ulogama i odgovornostima i jedinstvenim aspektima njihovih klijenata kojima pružaju usluge. Uz sudjelovanje u obukama koje sami odabiru, partneri i zaposlenici obvezni su sudjelovati u tečajevima za koje tvrtka smatra da su od temeljne važnosti za njihovu sposobnost obavljanja svojih poslova unutar odgovarajućih tehničkih i etičkih okvira. PwC Hrvatska također osigurava poštivanje profesionalnih standarda o povremenoj količini i cikličkoj prirodi potrebnog stručnog obrazovanja. Naši programi učenja i obrazovanja kontinuirano se ažuriraju kako bi našim ljudima pružili razvoj, vještine i iskustva koja su im potrebna kao stručnjacima koji pružaju usluge klijentima.

Prihvaćanje i zadržavanje klijenata

Nadzor i usmjeravanje: Partner i ovlaštteni revizor na čelu angažiranog tima imaju odgovornost, na određeni projekt alocirati stručno osposobljene zaposlenike koji imaju potrebno iskustvo u danim okolnostima. Nadalje, partneri i ovlaštteni revizori su u konačnici odgovorni za utvrđivanje opsega usmjeravanja, nadzora i pregleda rada manje iskusnih zaposlenika kojima je posao delegiran.

Napredovanje i primici: Rad partnera i zaposlenika ocjenjuje se na godišnjoj razini kroz proces pregleda koji uključuje zaposlenike istog ranga, podređene i nadređene. Partneri i zaposlenici koji pružaju usluge klijentima prepoznati su i nagrađuju se što su učinkoviti kao kvalitetni i vješti računovođe i revizori. Naši procesi ocjenjivanja i nagrađivanja ažuriraju se prema potrebi u skladu s najnovijim pravilima koja zabranjuju izravnu naknadu za prodaju nerevizorskih usluga revizijskim klijentima. Također potičemo, priznajemo i nagrađujemo timski rad. Zaposlenici dobivaju formalne povratne informacije za svaki projekt na kojem provedu 80 ili više sati rada. Svi zaposlenici formalno se ocjenjuju najmanje jednom godišnje uz komentare od strane nadređenih s kojima su osobe radile na određenom projektu. Osim toga, naša revizijska metodologija ima ugrađenu mogućnost neformalnog davanja povratnih informacija i coachinga tijekom projekta. Naša metodologija izrađena je na način da osigurava kvalitetan proizvod i neprestan razvoj naših ljudi. Sve navedeno vodi ka godišnjoj ocjeni rada svakog od naših zaposlenika temeljenoj na našim vrijednostima i ciljevima koje je svatko za sebe utvrdio. Naši zaposlenici napreduju u svojoj karijeri samo kada su spremni za sljedeću razinu odgovornosti.

Ovlaštteni revizori slijede isti postupak ocjenjivanja učinkovitosti i utvrđivanja naknada koji je uspostavljen za sve ostale zaposlenike koji pružaju usluge klijentima. Napredovanje i primici utvrđuju se prema procjeni ostvarenih ciljeva u odnosu na individualno postavljene ciljeve. Navedeni ciljevi uključuju postizanje standarda kvalitete revizije i apsolutno pridržavanje naših odredaba o integritetu i neovisnosti.

PwC Hrvatska primjenjuje proces za prepoznavanje prihvatljivih klijenata koji se temelji na sustavu PwC Internationala za podršku odluke vlasnika o prihvaćanju i zadržavanju klijenata („A&C”).

Sustav zahtijeva da angažirani tim, stručnjaci za taj industrijski sektor i zaposlenici zaduženi za upravljanje rizicima utvrde jesu li rizici vezani za postojećeg ili potencijalnog klijenta prihvatljivi i bismo li se trebali povezivati s određenom tvrtkom i njenim menadžmentom ili ne. Neka pitanja koja razmatramo u A&C postupku su:

- Ugled društva i njegovog menadžmenta
- Učinkovitost Uprave
- Iskustvo klijentovog osoblja zaduženog za financijsko izvještavanje
- Bilo kakvi motivi ili sklonosti menadžmenta za manipuliranjem iskazanim rezultatima
- Sve značajne transakcije koje su strukturirane za priznavanje prihoda
- Svaki neuobičajeno agresivan ili kreativan pristup računovodstvenom iskazivanju
- Sve transakcije koje su složene, neuobičajene ili se teško mogu procijeniti
- Sve procjene koje uključuju nesigurnost ili subjektivne prosudbe
- Sve transakcije s povezanim strankama koje nisu dio konsolidirane grupe
- Bilo koje naznake da društvo možda ima financijske poteškoće
- Stručno znanje koje je potrebno da bi se mogao obaviti određeni posao

A&C je snažna podrška, ali osnovni element našeg postupka prihvaćanja i zadržavanja klijenata je značajno vrijeme uloženo od strane odgovornih osoba za upravljanje rizicima. Kao što je opširnije objašnjeno u odjeljku Obavljanje angažmana u nastavku, osobe odgovorne za upravljanje rizicima su iskusne, ugledne i neovisne te daju ključni doprinos prilikom odlučivanja o prihvaćanju i zadržavanju odnosa s klijentom.

Obavljanje projekta

Nakon prihvaćanja ili zadržavanja klijenta, rezultati gore navedenih procjena uključeni su u proces revizije, a oni mogu utjecati, primjerice, na opseg posla i alokaciju resursa. Odbijamo predlagati, prihvaćati ili zadržavati poslove ukoliko se smatra da su rizici previsoki, kada se društvo ne slaže s opsegom potrebnog posla ili kada naknada iz bilo kojeg razloga nije prihvatljiva.

Dosljedna globalna revizijska metodologija:

Zajedno s drugim PwC društvima na globalnoj razini, primjenjujemo revizijsku metodologiju i proces za sve poslove revizije kako bismo osigurali ujednačenost i dosljednost u pristupu. Metodologija se po potrebi unapređuje kako bi bila u skladu s promjenama u okruženju. Svi partneri i zaposlenici kontinuirano se obučavaju u primjeni ove metodologije. Naša metodologija je dovoljno fleksibilna, što dozvoljava uključivanje dodatnih procedura koje lokalni propisi mogu zahtijevati.

Sveobuhvatne politike i procedure:

Imamo sveobuhvatne politike i procedure pomoću kojih se upravlja našom računovodstvenom i revizijskom praksom, a one se stalno ažuriraju kako bi odražavale najnovije promjene u struci i našu lokalnu radnu okolinu te kako bi se riješila pitanja koja se javljaju, kao i potrebe i problemi u praksi. Navedene politike ne obuhvaćaju samo stručne i regulatorne standarde, nego i smjernice koje dajemo naše profesionalnom osoblju o tome kako ih najbolje primijeniti. Oni su dostupni u obliku elektroničkih datoteka i baza podataka, redovito se ažuriraju i nadopunjuju sa svim aktualnim zbivanjima i dostupni su našim zaposlenicima s bilo kojeg mjesta u bilo kojem trenutku.

Kontrole kvalitete specifične za projekt:

Postoji niz drugih procedura kontrole kvalitete koje se posebno provode na pojedinim revizijskim projektima. Na primjer, na sve naše klijente čije dionice kotiraju na burzi i niz drugih klijenata, uključujući korporacije i određena javna ili državna tijela koja se smatraju značajnima zbog njihove veličine, složenosti, industrijskog sektora ili prisutnosti u javnosti, imenujemo neovisnog partnera za pregled kvalitete („quality review partner - QRP”), koji o svim značajnim pitanjima vezanima za revizijski projekt raspravlja s odgovornim osobama koje vode projekt. QRP je odgovoran za neovisno ocjenjivanje plana revizije, njegovo izvršavanje, rješavanje značajnih pitanja, financijske izvještaje i objave te prikladnost izvješća društva. Posebni kriteriji navedeni su u politikama PwC-a kako i se osiguralo da dodijeljeni QRP ima odgovarajuću razinu iskustva i stručno znanje o industrijskom sektoru za obavljanje te uloge.

Naše politike također zahtijevaju konzultacije s našim međunarodnim tehničkim stručnjacima i stručnjacima za određene industrijske sektore glede specifičnih transakcija i okolnosti koje mogu zahtijevati primjenu značajnih prosudbi. Konačno, naša „kultura savjetovanja”, koja je obrazložena u nastavku, znači da naši revizijski timovi redovito imaju konzultacije s takvim stručnjacima i drugima uz one koji su formalno potrebni.

Partneri i ovlaštene revizori angažirani na revizijskim klijentima od javnog interesa rotiraju se kako bi se osigurala svježa perspektiva, a zadržalo institucionalno znanje.

Štoviše, globalna metodologija PwC-a izgrađena je na načelu da posao koji obavlja svaki član tima pregledava drugi član tima, koji ima najmanje istu razinu kompetencija, kako bi mogao razmotriti je li rad obavljen prema planu i kompetentno te osigurati da su doneseni ispravni zaključci.

Timovi zaduženi za rizik i kvalitetu: Resursi regionalne mreže PwC-a u pogledu upravljanja rizicima, pružanja usluga i utvrđivanja politika su središnja funkcija, a interno se nazivaju Rizici i kvaliteta („Risk and Quality – R&Q”). R&Q je zasebna jedinica, neovisna od onih koji su odgovorni za stvaranje ili upravljanje prihodima, a zastupljeni su u timu rukovoditelja za usluge računovodstvenog savjetovanja. Organizacija R&Q-a uključuje sljedeće ključne funkcije: upravljanje rizicima, usluge računovodstvenog savjetovanja („ACS“), kvaliteta rada, revizijska pitanja i neovisnost.

Ključna odgovornost partnera zaduženih za upravljanje rizicima je da budu sastavni dio postupka prihvaćanja i zadržavanja klijenata, odgovorni za procjenu rizika na kvalitativnoj i kvantitativnoj osnovi. K tome, partneri zaduženi za upravljanje rizicima moraju, gdje je potrebno, biti aktivno uključeni u projektne timove u svrhu konzultacija o pitanjima i prosudbama, kao što su razmatranja o nastavku poslovanja.

Izradili smo formalne protokole koji se striktno provode, a kojima se utvrđuju okolnosti u kojima se projektni timovi moraju konzultirati s R&Q grupom. Ova grupa neovisnih i iskusnih partnera usredotočena je na kvalitetu, a potiče promjene u politikama i procedurama kada i kako je to potrebno.

Računovodstveni i revizijski resursi:

Konzultacije su ključni element kontrole kvalitete. Naš tim zadužen za računovodstveno-tehnička pitanja okuplja partnere i zaposlenike koji su stručnjaci za računovodstvo i reviziju. Ako se partner ili ovlaštene revizor na projektu ne slažu sa savjetima naših tehničkih stručnjaka, postoji formalni proces za nastavak rasprave unutar našeg zapovjednog lanca dok se pitanje ne razriješi, uzimajući u obzir stav tih tehničkih stručnjaka.

Širim uvođenjem Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI) uspostavili smo sustav kako bi se osiguralo da naši timovi ocjenjuju financijske izvještaje naših klijenata na dosljedan način i u skladu s pravom namjerom tih standarda. Ključni element sustava je neovisan pregled od strane našeg regionalnog tima za usluge računovodstvenog savjetovanja („Accounting Consulting Services – ACS”) koji je smješten diljem regije jugoistočne Europe i bivšeg Sovjetskog Saveza. Ovisno o složenosti i rizicima povezanima s pojedinim industrijskim sektorima, veličini klijenta i statusu na burzi (sa ili bez kotacije), ACS će obaviti pregled financijskih izvještaja klijenta u skladu s MSFI. Primjerice, financijski izvještaji klijenata iz sektora financijskih usluga koji kotiraju na burzi, pregledat će skupina stručnjaka, s tim da će konačni pregled obaviti jedan od naših ACS partnera. Manje klijente u manje rizičnim sektorima ACS tim će ciklički pregledavati. Svi klijenti koji po prvi put usvajaju MSFI ili koje PwC prvi put revidira, a koji izvještavaju po MSFI-u, zahtijevat će detaljan pregled. Tijekom pregleda, revizijski tim morat će objasniti opravdanost tretmana MSFI-a i objave u financijskim izvještajima te dobiti suglasnost klijenta za poboljšanje tretmana i objava ukoliko ACS tim ocijeni da nisu u skladu sa standardima. Na sličan način revizori se mogu savjetovati s jednim od stručnjaka u timu za revizijska pitanja, npr. u slučaju nalaza revizije koji zahtijevaju modificirano revizorsko mišljenje ili vezano za globalnu revizorsku metodologiju PwC-a i Međunarodne revizijske standarde.

Slične politike i procedure postoje u pogledu primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja za male i srednje poduzetnike.

Monitoring (nadzor)

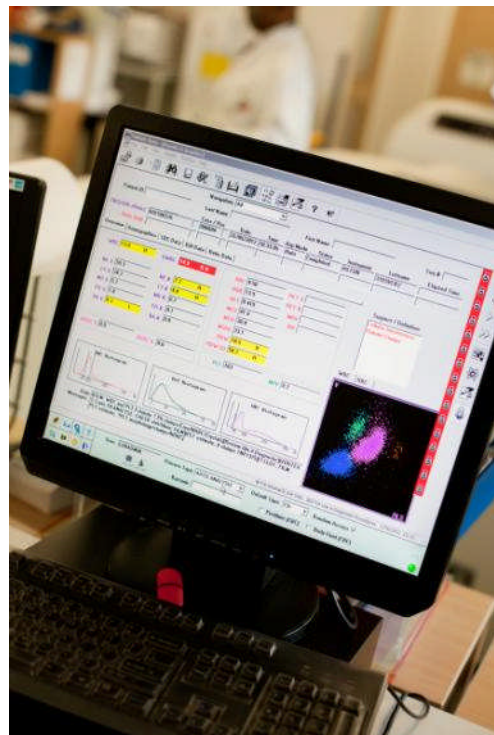
Uz ranije opisane procedure koje osiguravaju kvalitetu naših projekata, imamo formalni program praćenja kvalitete nakon završetka revizijskog posla koji se provodi kao dio globalnog programa PwC-a. Program uključuje pregled rada partnera i ovlaštenih revizora te sve aspekte našeg sustava kontrole kvalitete, kako bismo osigurali da naše kontrole kvalitete ispravno funkcioniraju i kako bismo stekli razumno uvjerenje da postupamo u skladu sa svim primjenjivim profesionalnim standardima kao i politikama i procedurama našeg Društva. Ovim programom upravlja i nadzire ga funkcija za kvalitetu rada unutar R&Q.

Pregled projekata provode iskusni partneri i viši menadžeri s odgovarajućim iskustvom u industrijskom sektoru koji nisu povezani s uredom koji obavlja reviziju ili sa samom revizijom. Pregledi se obavljaju ciklički najmanje jednom u pet godina kada su svi partneri podvrgnuti pregledu. Klijenti poznatih imena ili njihovi značajni dijelovi pregledavaju se dva puta u šest godina. Češći pregledi se obavljaju kada postoji mogućnost povećanog rizika.

K tome, postoji rotirajući program posjeta pojedinih ureda kako bi se ocijenila provedba politika i procedura u društvu, a ne na razini projekata. Naš proces inspekcije također uključuje periodično testiranje učinkovitosti naših kontrola kvalitete na funkcionalnim područjima kao što su zapošljavanje, obučavanje, napredovanje i neovisnost.

Praćenje kvalitete je sastavni dio našeg kontinuiranog programa poboljšanja. Neprestano procjenjujemo informacije koje smo dobili temeljem formalnih programa kao što je ovaj, te niza neformalnih izvora kao dio našeg stalnog nastojanja da poboljšamo svoje politike, procedure i dosljednost kvalitete našeg rada. Svakom neispunjavanju standarda učinkovitosti pristupa se ozbiljno odgovornog partnera i ovlaštenog revizora se savjetuje kako poboljšati obavljanje angažmana, a rad partnera i ovlaštenog revizora se pregledava u sljedećoj godini. Slabi tehnički rezultati ili rezultati upravljanja rizicima rezultiraju smanjenju plaće; u određenim slučajevima partneru i ovlaštenom revizoru više nije dozvoljeno potpisivanje revizorskog mišljenja, a u ozbiljnim slučajevima od partnera i ovlaštenog revizora se traži da napusti društvo.

Uprava PwC-a Hrvatska smatra da je gore opisano okruženje kontrole kvalitete u skladu sa svim primjenjivim propisima i da pruža razumnu osnovu za uvjerenje da su zakonski obvezne revizije koje obavlja PwC Hrvatska kontinuirano u skladu s potrebnim standardima kvalitete.

Praksa glede neovisnosti u PwC Hrvatska

Partner za neovisnost i osoblje podrške u našem društvu prate stroge regulatorne i stručne zahtjeve te zahtjeve PwC-a za neovisnošću koji se tiču financijskih udjela i poslovnih odnosa s klijentima. Društvo je, kao dio reakcije diljem globalne mreže PwC-a, primijenilo program i sustav praćenja poštivanja neovisnosti. Sustav i kontrole pokrivaju sljedeće ključne čimbenike:

1. Pisane politike i procedure neovisnosti
2. Automatiziran sustav praćenja i popis društava s ograničenjima
3. Kontinuirana obuka o neovisnosti
4. Unutarnje praćenje sustava i kontrola neovisnosti
5. Odgovornost za neovisnost te naš sustav i kontrole, koja leži na višem rukovodstvu
6. Odgovarajući stav Uprave i kultura u odnosu na neovisnost
7. Promptno izvješćivanje o pregovorima osoblja s klijentima o zapošljavanju
8. Izvješćivanje od strane osoblja o mogućim ili očitim kršenjima neovisnosti
9. Disciplinske politike i procesi
10. Kontrola zajedničkih poslovnih projekata s trećim stranama, prihvaćanje angažmana gdje bismo biti plaćeni samo za posredničku proviziju ili gdje plaćanje ovisi o ishodu projekta

Ovakav sustav rezultira potrebom da partneri i zaposlenici ispituju i dokumentiraju sva pitanja glede

neovisnosti PwC-a s obzirom na prihvaćanje klijenta ili pojedinog projekta. Prije nego li se od revizijskog klijenta prihvati bilo koji projekt nerevizijske prirode, provode se istražne radnje putem gore spomenutog sustava partnera globalno odgovornih za naše usluge tom klijentu. Projekt se prihvaća samo u slučaju da taj partner potvrdi da predloženi projekt ne predstavlja prijetnju neovisnosti ili da se mogu primijeniti odgovarajuće procedure koje će neutralizirati rizik neovisnosti.

Važan aspekt naše kulture neovisnosti je središnja podrška koja se daje partnerima, kako glede tehničkih računovodstvenih ili revizijskih pitanja tako i ponašanju klijenta.

Kada klijent ne želi prihvatiti jasne računovodstvene smjernice, nalaze revizije o materijalno značajnim pitanjima ili se ponaša na neetičan način, PwC podržava odgovornog partnera i ovlaštenog revizora u donošenju odgovarajućeg mišljenja revizora, čak i ako to znači okončanje poslovnog odnosa s tim klijentom.

Prema našim politikama, zadnji godišnji proces potvrđivanja neovisnosti pokrio je razdoblje od 1. svibnja 2011. do 30. travnja 2012, a svaki zaposlenik je pojedinačno potvrdio i potpisao izjavu o neovisnosti za to razdoblje.

Kontinuirano obrazovanje ovlaštenih revizora

Također, ovlašteni revizori u potpunosti su uključeni u kontinuirani program obrazovanja. Uz sudjelovanje u interno kreiranim tečajevima, od naših ovlaštenih revizora zahtijeva se da sudjeluju u obveznoj godišnjoj edukaciji u organizaciji Hrvatske revizorske komore.

Osnova za dohodak partnerima

Partneri primaju dohodak isključivo iz dobiti, a osobno su odgovorni za financiranje mirovine i drugih pogodnosti kao što je medicinska skrb. Dohodak partneru alocira regionalna uprava nakon procjene doprinosa svakog partnera tijekom godine i nakon završetka godišnjih revizija u svakom nacionalnom društvu članu PwC-a. Alokacije dohodaka od strane regionalne uprave pregledava i odobrava regionalno vijeće partnera.

Dohodak svakog partnera sastoji se od tri međusobno povezana dijela koja ovise o dobiti:

- Dohodak za odgovornost - reflektira doprinos i odgovornosti od strane partnera;
- Dohodak za učinkovitost - odražava postignute rezultate od strane partnera i njegovog tima u određenoj godini i
- Dohodak od ulagačkog udjela koji predstavlja udio partnera u dobiti nakon što se alociraju prva dva elementa.

Ulagački udjeli se alociraju partnerima na temelju matrice koja uzima u obzir brojne čimbenike uključujući, ali ne ograničavajući se na dosljednost učinkovitosti i ulogu unutar tvrtke.

Dohodak za učinkovitost utvrđuje se ocjenjivanjem partnerovih uspjeha prema individualno prilagođenoj uravnoteženoj tablici postavljenih ciljeva prema ulozi partnera. Ti ciljevi uključuju primjenjivanje standarda kontrole kvalitete naše revizijske prakse i apsolutno pridržavanje naših propisa glede integriteta i neovisnosti.

Osnova za dohodak ovlaštenim revizorima

Dohodak ovlaštenim revizorima koji su zaposleni u PricewaterhouseCoopers d.o.o. temelji se na postupku godišnjeg ocjenjivanja učinkovitosti, koji između ostalih čimbenika, uzima u obzir stručne vještine (tehničke vještine, rizik, neovisnost i etičke vještine), iskustvo i vještine upravljanja.

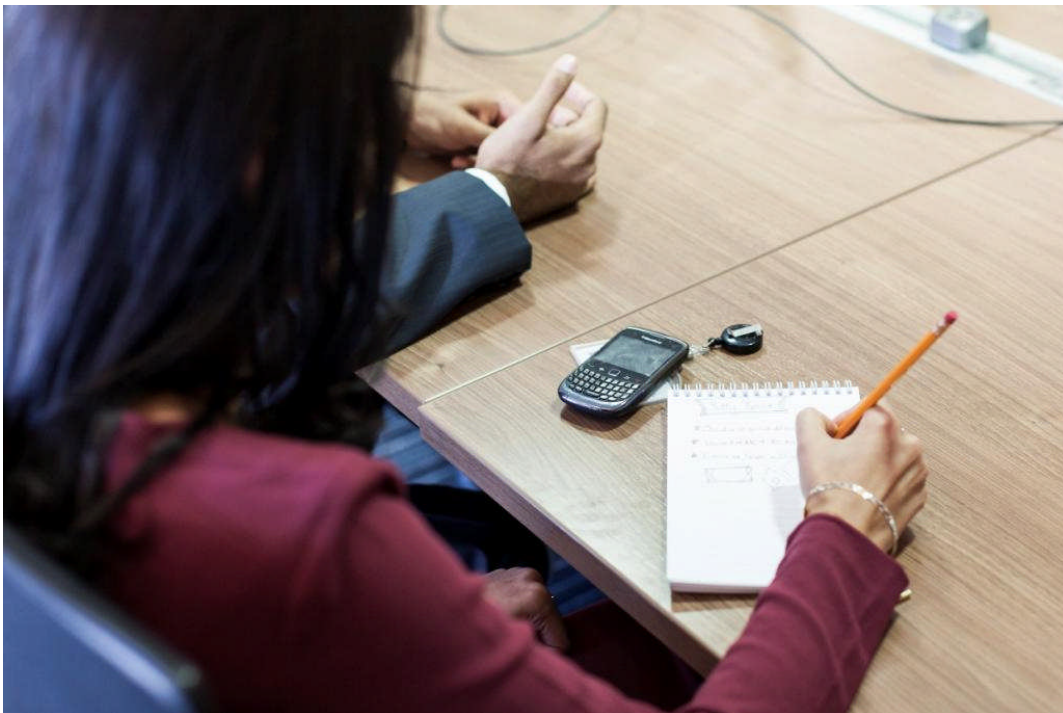
Financijski podaci za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine

Sljedeći financijski podaci izdvojeni su iz financijskih izvještaja PwC Hrvatska za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. Svi ovdje prikazani podaci su izraženi u tisućama kuna.

	u tisućama kuna
Ukupni prihod za godinu 2012.	49.451
Sastoji se od sljedećeg:	
Usluge revizije	29.474
Dodatne djelatnosti računovodstvenog savjetovanja	15.881
Drugi prihodi iz poslovanja	4.096

Zadnji vanjski pregled osiguranja kvalitete u skladu s Hrvatskom revizorskom komorom

U skladu sa zahtjevima Članka 43 hrvatskog Zakona o reviziji, društvo PricewaterhouseCoopers d.o.o. Zagreb bilo je predmetom inicijalnog nadzora i provjere kvalitete rada te je dana 17. rujna 2010. godine izdan Zapisnik o provedenom izravnom nadzoru i provjeri kvalitete rada, prema kojem je konstatirano da PwC ima ustrojene politike i postupke prema zahtjevima ključnih elemenata Međunarodnih standarda kontrole kvalitete.

Popis određenih klijenata PwC Hrvatske

Sljedeći klijenti su društva od javnog interesa sa zakonskom obvezom revizije za 2012. godinu, koje je revidirala PwC Hrvatska:

- Adris Grupa d.d.
- Arenaturist d.d.
- Atlantic Grupa d.d.
- Basler osiguranje Zagreb d.d.
- Dalekovod d.d.
- Dioki d.d.
- Elektroprojekt d.d.
- Ericsson Nikola Tesla d.d.
- Excelsa nekretnine d.d.
- Generali osiguranje d.d.
- Hospitalija Trgovina d.o.o.
- Hotel Bellevue d.d.
- Hotel Excelsior d.d.
- Hoteli Croatia d.d.
- Hrvatski telekom d.d.
- Istarska kreditna banka d.d.
- Liburnia Rivijera Hoteli d.d.
- Luka Ploče d.d.
- Maistra d.d.
- Merkur osiguranje d.d.
- Metronet d.d.
- Optima Leasing d.o.o.
- Plava laguna d.d.
- Quaestus invest d.o.o.
- Quaestus nekretnine d.d.
- Quaestus Private Equity Capital
- Quaestus Private Equity d.o.o.
- Tvornica Duhana Zagreb d.d.
- Veneto banka d.d.

Odobrenje izvješća

Prema saznanju i uvjerenju PricewaterhouseCoopers d.o.o., Zagreb, Hrvatska, informacije sadržane u ovom izvješću su točne na dan objave.

Ovo izvješće odobrila je Uprava 29. ožujka 2013.

John Mathias Gasparac
Prokurist

Dr. Ivo Bjelić,
Član Uprave i ovlaštteni revizor

